

**POP Pankkien
yhteenliittymän
VAKAVARAISUUS-
RAPORTTI
2018**

POP Pankki

PILARI III MUKAISET VAKAVARAISUUSTIEDOT

POP Pankkien yhteenliittymä muodostuu keskusyhteisöstä (POP Pankkiliitto osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä ja sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Tarkemmat tiedot konsolidointiryhmään kuuluvista yhteisöistä on ilmoitettu POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen liitteessä 39.

Tässä raportissa on esitetty EU:n Vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 kahdeksannen osan mukaiset olennaiset tiedot POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuudesta (ns. Pilari III tiedot). Tiedot perustuvat POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuuteen, joten esitetyt tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen lukujen kanssa. Raportti on tilintarkastamaton.

Pilari III –julkistamisvaateita on esitetty myös POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa käsittelevässä liitteessä 4 sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmiä käsittelevässä liitteessä 3. Palkitsemista koskevia julkistamisvaateita on tämän raportin lisäksi esitetty tilinpäätöksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevassa liitteessä 3 sekä henkilöstökuluja koskevassa liitteessä 11.

POP Pankkien yhteenliittymä ei julkista EU:n Vakavaraisuusasetuksen artiklojen 439 ja 440 mukaisia vastapuoliriskiä ja vastasyklisiä pääomapuskuria koskevia tietoja. Keskusyhteisön hallitus on olennaisuusarvioinnissa katsonut, etteivät vastapuoliriskiä ja vastasyklisiä pääomapuskuria koskevat tiedot ole olennaisia, koska niiden osuus riskipainotetuista varoista on erittäin pieni.

POP Pankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposiitiolle.

POP Pankkien yhteenliittymä on päättänyt olla soveltamatta vakavaraisuusasetuksen 473 a artiklan mukaisia IFRS 9 -siirtymäjärjestelyjä. Raportoiduissa omissa varoissa, pääomassa ja vähimmäisomavaraisuusasteessa on jo otettu huomioon IFRS 9:n käyttöönoton täysi vaikutus.

SISÄLLYSLUETTELO

- Liite 1 Vakavaraisuuden yhteenveto
- Liite 2 Omat varat erittäin
- Liite 3 Omaan pääomaan luettavien instrumenttien keskeiset ominaisuudet
- Liite 4 Omien varojen vähimmäismäärä ja riskipainotetut saamiset
- Liite 5 Kokonaisvastuiden keskimääräinen arvo tilikaudella vastuuryhmittäin
- Liite 6 Sopimuksen mukaiset vastuut riskipainoittain
- Liite 7 Kokonaisvastuiden maturiteettijakauma vastuuryhmittäin
- Liite 8 Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin vastapuolittain
- Liite 9 Merkityksellisten luottovastuiden maantieteellinen jakaantuminen
- Liite 10 Kokonaisvastuuarvot vastuuryhmittäin suojaavien vakuuksien mukaan jaettuna
- Liite 11 Vakavaraisuudessa hyödynnetyt vakuudet
- Liite 12 Varojen sidonnaisuuden aste
- Liite 13 Operatiivisen riskin laskelma
- Liite 14 Vähimmäisomavaraisuusaste
- Liite 15 Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset osakeomistukset
- Liite 16 Henkilöstön palkitseminen

Liite 1 VAKAVARAISUUDEN YHTEENVETO

(1 000 euroa)	31/12/2018	31/12/2017
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	512 130	509 965
Vähennykset ydinpääomasta	-11 358	-10 271
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	500 772	499 694
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	3 952	4 980
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	3 952	4 980
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	504 724	504 674
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	2 371	2 490
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen (T2) pääoma yhteensä	2 371	2 490
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	507 096	507 164
Riskipainotetut erät yhteensä	2 443 632	2 395 591
josta luottoriskin osuus	2 213 845	2 165 067
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	1	270
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	24 470	25 571
josta operatiivisen riskin osuus	205 315	204 682
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5%)	61 091	59 890
Vastasyklinen pääomapuskuri	379	285
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	20,5 %	20,9 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	20,7 %	21,1 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	20,8 %	21,2 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	507 096	507 164
Pääomavaatimus yhteensä*	256 960	251 822
Puskuri pääomavaatimukseen	250 136	255 342
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma	504 724	504 674
Vastuut yhteensä	4 471 092	4 327 162
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	11,3 %	11,7 %

* Pääomavaatimus yhteensä muodostuu minimivaatimuksesta 8,0 %, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 % ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Yhteenlaskettu pääomavaade on siten raportointihetkellä 10,5 %.

Vuonna 2019 yhteenlaskettu pääomavaatimus tulee nousemaan Finanssivalvonnan asettamien järjestelmäriskipuskurin lisäpääomavaatimuksen (1,0 %, voimaan 1.7.2019) ja harkinnanvaraisen Pilari 2 lisäpääomavaatimuksen (1,25 %, voimaan 30.9.2019) johdosta kumulatiivisesti 12,75 %:iin 30.9.2019 mennessä.

Liite 2 OMAT VARAT ERITTÄIN

MALLI OMIEN VAROJEN JULKISTAMISELLE (1 000 euroa)		Asetuksen (EU) n:o 575/2013 artikla, johon viitataan	
	Ydinpääoma (CET1): instrumentit ja rahastot		
1	Päämainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	64 102	26 artiklan 1 kohta, 27, 28 ja 29 artikla
	josta: osuuspääoma	9 082	
	josta: POP Osuus	55 020	
2	Kertyneet voittovarot	289 998	26 artiklan 1 kohdan c alakohta
3	Kertyneet muun laajan tuloksen erät (ja muut rahastot)	152 139	26 artiklan 1 kohta
3a	Yleisten pankkiriskien rahastot	-	26 artiklan 1 kohdan f alakohta
4	Asetuksen 484 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain CET1:stä	6 587	486 artiklan 2 kohta
5	Vähemmistöosuudet (määrä, joka voidaan sisällyttää konsolidoituun ydinpääomaan (CET1))	-	84 artikla
5a	Riippumattoman tahon tarkastamat kesken tilikauden kertyneet voitot, joista on vähennetty kaikki ennakoitavissa olevat kulut tai osingot	-	26 artiklan 2 kohta
6	Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	512 826	
	Ydinpääoma (CET1): lakisääteiset oikaisut		
7	Muut arvonοikaisut (negatiivinen määrä)	-696	34 artikla, 105 artikla
8	Aineettomat hyödykkeet (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat) (negatiivinen määrä)	-5 026	36 artiklan 1 kohdan b alakohta, 37 artikla
10	Tulevista veronalaisista voitoista riippuvat laskennalliset verosaamiset, lukuun ottamatta niitä, jotka syntyvät väli aikaisten erojen seurauksena, (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla
11	Käyvän arvon rahastoon sisältyvät erät, jotka liittyvät rahavirtojen suojausista saatuihin voittoihin tai tappioihin	-	33 artiklan 1 kohdan a alakohta
12	Odotettujen tappioiden yhteismäärän laskennasta saatavat negatiiviset määrät	-	36 artiklan 1 kohdan d alakohta, 40 ja 159 artikla
13	Kaikki oman pääoman lisäykset, jotka johtuvat arvopaperistetuista omaisuusseristä (negatiivinen määrä)	-	32 artiklan 1 kohta
14	Käypään arvoon arvostettuihin velkoihin liittyvät voitot tai tappiot, jotka aiheutuvat laitoksen oman luottokelpoisuuden muutoksesta	-	33 artiklan 1 kohdan b kohta
15	Etuuspohjaisen eläkerahaston varat (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan e alakohta, 41 artikla
16	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ydinpääoman (CET1) instrumenteista (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan f alakohta, 42 artikla
17	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keino-koisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan g alakohta, 44 artikla
18	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 43, 45 ja 46 artikla, 49 artiklan 2 ja 3 kohta, 79 artikla
19	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-6 331	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 43, 45 ja 47 artikla, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 49 artiklan 1-3 kohta, 79 artikla
21	Väli aikaisten erojen seurauksena syntyvät laskennalliset verosaamiset (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty siihen liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 48 artiklan 1 kohdan a alakohta
22	Määrä, joka ylittää 15 prosentin raja-arvon (negatiivinen määrä)	-	48 artiklan 1 kohta

Liite 2 OMAT VARAT ERITTÄIN

23	josta: suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä	-	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta
27	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) (negatiivinen määrä)	-	36 artiklan 1 kohdan j alakohta
28	Ydinpääoman (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-12 054	
29	Ydinpääoma (CET1)	500 772	
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1): instrumentit		
30	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	-	51 ja 52 artikla
31	josta: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaisesti omaksi pääomaksi	-	
32	joista: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaiseksi velaksi	-	
33	Asetuksen 484 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain AT1:stä	3 952	486 artiklan 3 kohta
34	Tytäryritysten liikkeeseenlaskema ja kolmansien hallussa oleva ehdot täyttävät ensisijainen pääoma (T1), joka sisältyy konsolidoituun ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) (mukaan lukien vähemmistöosuudet, joita ei sisällytetty riville 5)	-	85 ja 86 artikla
35	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain	-	486 artiklan 3 kohta
36	Ensisijainen lisäpääoma (AT1) ennen lakisääteisiä oikaisuja:	3 952	
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1): lakisääteiset oikaisut		
37	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ensisijaisista lisäpääoman (AT1) instrumenteista (negatiivinen määrä)	-	52 artiklan 1 kohdan b alakohta, 56 artiklan a kohta, 57 artikla
38	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä) - 56 artiklan b kohta, 58 artikla	-	56 artiklan b kohta, 58 artikla
39	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-	56 artiklan c alakohta, 59, 60 ja 79 artikla
40	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-	56 artiklan d alakohta, 59 ja 79 artikla
42	Toissijaisesta pääomasta (T2) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen toissijaisen pääoman (T2) (negatiivinen määrä)	-	56 artiklan e kohta
43	Ensisijaisen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-	
44	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	3 952	
45	Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	504 724	
	Toissijainen pääoma (T2): instrumentit ja varaukset		
46	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	-	62 ja 63 artikla
47	Asetuksen 484 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain T2:sta	2 371	486 artiklan 4 kohta
48	Tytäryritysten liikkeeseenlaskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät omien varojen instrumentit, jotka sisältyvät konsolidoituun toissijaiseen pääomaan (T2) (mukaan lukien vähemmistöosuudet ja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit, joita ei ole sisällytetty riville 5 tai 34)	-	87 ja 88 artikla
49	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain	-	486 artiklan 4 kohta
50	Luottoriskioikaisut	-	62 artiklan c ja d kohta
51	Toissijainen pääoma (T2) ennen lakisääteisiä oikaisuja	2 371	

Liite 2 OMAT VARAT ERITTÄIN

	Toissijainen pääoma (T2): lakisääteiset oikaisut		
52	Laitoksen suorat ja välilliset omistussuudet omista toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista (negatiivinen määrä)	-	63 artiklan b kohdan i alakohta, 66 artiklan a kohta, 67 artikla
53	Omistussuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinote-koisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)	-	66 artiklan b kohta, 68 artikla
54	Suorat ja välilliset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-	66 artiklan c kohta, 69, 70 ja 79 artikla
55	Suorat ja välilliset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	-	66 artiklan d kohta, 69 ja 79 artikla
57	Toissijaiseen pääomaan (T2) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-	
58	Toissijainen pääoma (T2)	2 371	
59	Pääoma yhteensä (TC = T1 + T2)	507 096	
60	Riskipainotetut varat yhteensä	2 443 632	
	Vakavaraisuussuhteet ja puskurit		
61	Ydinpääoma (CET1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	20,5 %	92 artiklan 2 kohdan a alakohta
62	Ensisijainen pääoma (T1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	20,7 %	92 artiklan 2 kohdan b alakohta
63	Kokonaispääoma (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	20,8 %	92 artiklan 2 kohdan c alakohta
	Vähennyksiin sovellettavien raja-arvojen alle jäävät määrät (ennen riskipainotusta)		
72	Suorat ja välilliset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	1 762	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 45 ja 46 artikla, 56 artiklan c kohta, 59 ja 60 artikla, 66 artiklan c kohta, 69 ja 70 artikla
73	Suorat ja välilliset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	50 710	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 45 ja 48 artikla
	Ylärajat, joita sovelletaan varausten sisällyttämiseen toissijaiseen pääomaan (T2)		
76	Toissijaiseen pääomaan (T2) niiden riskien osalta sisällytetyt luottoriskioikaisut, joihin sovelletaan standardimenetelmää (ennen ylärajan soveltamista)	-	62 artikla
77	Yläraja luottoriskioikaisujen sisällyttämiseksi toissijaiseen pääomaan, kun noudatetaan standardimenetelmää	-	62 artikla
	Pääomainstrumentit, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä (sovelletaan vain 1. tammikuuta 2014 - 1. tammikuuta 2022)		
80	- Nykyinen yläraja ydinpääoman (CET1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	16 468	484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
81	- Ydinpääomasta (CET1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	9 881	484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
82	- Nykyinen yläraja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	9 881	484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
83	- Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	5 928	484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
84	- Nykyinen yläraja toissijaisen pääoman (T2) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	5 928	484 (5), 486 (4) & (5)
85	- Toissijaisesta pääomasta (T2) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	3 557	484 (5), 486 (4) & (5)

Liite 3 OMAAN PÄÄOMAAN LUETTAVIEN INSTRUMENTTIEN KESKEISET OMINAISUUDET

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) n:o 1423/2013

		Lisäosuuspääoma	Osuuspääoma	POP Osuudet
1	Liikkeeseenlaskija	Jäsenosuuspankit	Jäsenosuuspankit	Jäsenosuuspankit
2	Yksilöllinen tunniste	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	Ydinpääoma CET1, Ensisijaisen lisäpääoma AT1, Toissijaisen pääoma T2	Ydinpääoma CET1	Ydinpääoma CET1
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	Ei sovellu	Ydinpääoma CET1	Ydinpääoma CET1
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perustella / alakonsolidointiryhmän tasolla	Yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla	Yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla	Yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla
7	Instrumentin laji	Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 484	Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 29	Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 29
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä (valuutta miljoonina viimeisimpänä raportointipäivänä)	12,9	9,1	55,0
9	Instrumentin nimellinen määrä (valuutta miljoonina)	21,4	9,3	55,3
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100 %	100 %	100 %
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	Osuuskunnan osuus	Osuuskunnan osuus	Osuuskunnan osuus
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	Jatkuva	Jatkuva	Pankkikohtainen
12	Eräpäivätön vai päivätty	Eräpäivätön	Eräpäivätön	Eräpäivätön
13	Alkuperäinen maturiteetti	Ei maturiteettia	Ei maturiteettia	Ei maturiteettia
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Liite 3 OMAAN PÄÄOMAAN LUETTAVIEN INSTRUMENTTIEN KESKEISET OMINAISUUDET

15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	Osuuspankki maksaa lisäosuuden merkintähinnan palautuksen jäsenyyden päättyessä tai osuudenomistajan irtisanottua osuuden. Lisäosuusmaksu palautetaan 6 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Jos irtisanottua lisäosuusmaksua ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista.	Jäsenosuusmaksu palautetaan jäsenyyden päättyttyä osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin. Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.	Osuuspankki maksaa POP Osuuden merkintähinnan palautuksen jäsenyyden päättyessä tai silloin, kun osuudenomistaja on irtisanonut POP Osuuden. Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä POP Osuudesta suoritettujen maksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta POP Osuudesta suoritettu maksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana POP Osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. POP Osuudesta suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalaissa, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa ja näissä säännöissä säädetyin edellytyksin. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	Ks. kohta 15	Ks. kohta 15	Ks. kohta 15
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	Vaihtuva	Vaihtuva	Vaihtuva
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	Osuuskunnan päätös	Osuuskunnan päätös	Osuuskunnan päätös
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	Täysin harkinnanvarainen	Täysin harkinnanvarainen	Täysin harkinnanvarainen
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	Täysin harkinnanvarainen	Täysin harkinnanvarainen	Täysin harkinnanvarainen
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen
23	Vaihdeettava tai sidottu	Sidottu	Sidottu	Sidottu
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

Liite 3 OMAAN PÄÄOMAAN LUETTAVIEN INSTRUMENTTIEN KESKEISET OMINAISUUDET

25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, mikä liikkeenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	Kyllä	Kyllä	Kyllä
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	Tappioiden kertyminen	Tappioiden kertyminen	Tappioiden kertyminen
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	Kokonaan tai osittain	Kokonaan tai osittain	Kokonaan tai osittain
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	Väliaikainen	Väliaikainen	Väliaikainen
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	Osuuspääoman korotuksen kautta	Osuuspääoman korotuksen kautta	Osuuspääoman korotuksen kautta
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Osuuspankin purkautuessa selvitystilan tai konkurssin kautta, kertyneet lisäosuusmaksut palautetaan ennen muita osuusmaksuja, tai jos varat eivät siihen riitä, se osa lisäosuusmaksuista, mikä kullekin suoritettujen lisäosuusmaksujen suhteen mukaisesti laskien tulee.	Osuuspankin purkautuessa palautetaan ensin lisäosuusmaksut, tämän jälkeen jäsenosuusmaksut ja POP Osuuksista suoritettut maksut yhtäläisellä etu-oikeudella.	Osuuspankin purkautuessa palautetaan ensin lisäosuusmaksut, tämän jälkeen jäsenosuusmaksut ja POP Osuuksista suoritettut maksut yhtäläisellä etu-oikeudella.
36	Vaativustenvastaiset ominaisuudet	Ei	Ei	Ei
37	Tarkenna mahdolliset vaativustenvastaiset ominaisuudet	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

Liite 4 OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ JA RISKIPAINOTETUT SAAMISET

(1 000 euroa)	Omien varojen vähimmäismäärä		Riskipainotetut saamiset	
	2018	2017	2018	2017
Luotto- ja vastapuoliriski vastuuryhmittäin				
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	379	368	4 737	4 600
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	63	61	783	758
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	13	13	160	162
Saamiset laitoksilta	1 547	1 216	19 336	15 202
Saamiset yrityksiltä	48 598	47 241	607 481	590 516
Vähittäissaamiset	24 602	25 136	307 525	314 194
Kiinteistövakuudelliset saamiset	66 383	63 004	829 784	787 549
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	2 982	2 981	37 273	37 265
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	444	399	5 553	4 989
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	225	217	2 817	2 711
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	14 765	15 355	184 567	191 932
Oman pääoman ehtoiset vastuut	10 965	10 997	137 061	137 457
Muut erät	6 141	6 219	76 768	77 733
Luottoriski yhteensä	177 108	173 205	2 213 845	2 165 067
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	0	22	1	270
Markkinariski (valuuttakurssiriski)	1 958	2 046	24 470	25 571
Operatiivinen riski	16 425	16 375	205 315	204 682
Yhteensä	195 491	191 647	2 443 632	2 395 591

Liite 5 KOKONAISVASTUIDEN KESKIMÄÄRÄINEN ARVO TILIKAUDELTA VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	2018	2017
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	110 169	116 180
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	222 166	203 365
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	597	598
Saamiset laitoksilta	72 456	88 259
Saamiset yrityksiltä	702 909	692 725
Vähittäissaamiset	689 010	660 737
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 382 016	2 268 083
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	46 162	47 100
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 614	3 402
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	15 515	16 515
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	203 682	276 808
Oman pääoman ehtoiset vastuut	62 258	56 777
Muut erät	94 391	99 324
Yhteensä	4 604 945	4 529 873

Liite 6 SOPIMUKSEN MUKAISET VASTUUT RISKIPAINOITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski

Riskipaino (%) (1 000 euroa)	2018	2017
0	349 569	381 963
10	24 825	14 263
20	102 446	82 176
35	2 394 579	2 289 366
50	39 906	28 972
75	696 118	662 712
100	977 822	972 645
150	31 657	32 844
250	52 535	52 452
350	-	-
Yhteensä	4 669 456	4 517 394

Liite 7 KOKONAISVASTUIDEN MATURITEETTIJAKAUMA VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2018

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	117 386	72 130	5 462
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	220 648	1 500	119 511
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	603	-	-
Saamiset laitoksilta	90 356	1 423	15 562
Saamiset yrityksiltä	698 301	26 098	35 242
Vähittäissaamiset	696 118	10 195	26 399
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 425 028	19 460	28 438
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	43 599	21 219	665
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 702	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	23 689	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	197 750	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	60 995	-	-
Muut erät	91 281	22 570	-
Yhteensä	4 669 456	174 596	231 279

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	17 013	22 781	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	99 567	70	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	603	-
Saamiset laitoksilta	16 830	-	56 541
Saamiset yrityksiltä	144 916	147 987	344 059
Vähittäissaamiset	90 902	116 087	452 535
Kiinteistövakuudelliset saamiset	212 994	427 380	1 736 756
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	6 201	5 043	10 470
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	3 702
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	8 147	15 542	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	-	-	197 750
Oman pääoman ehtoiset vastuut	-	-	60 995
Muut erät	236	-	68 475
Yhteensä	596 807	735 493	2 931 282

Liite 7 KOKONAISVASTUIDEN MATURITEETTIJAKAUMA VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	108 199	78 173	1 016
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	261 968	800	3 507
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	601	-	-
Saamiset laitoksilta	68 742	2 253	117
Saamiset yrityksiltä	682 239	27 976	35 905
Vähittäissaamiset	662 712	10 660	23 954
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 303 933	21 939	28 947
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	47 966	19 846	869
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 326	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	12 996	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	211 207	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	61 539	-	-
Muut erät	91 967	21 682	-
Yhteensä	4 517 394	183 329	94 316

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	16 047	12 963	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	18 654	-	239 007
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	601	-
Saamiset laitoksilta	12 585	23 171	30 617
Saamiset yrityksiltä	147 418	145 929	325 012
Vähittäissaamiset	96 321	112 749	419 028
Kiinteistövakuudelliset saamiset	212 519	410 989	1 629 539
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	5 019	9 541	12 690
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	3 326
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	12 596	401	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	-	-	211 207
Oman pääoman ehtoiset vastuut	-	-	61 539
Muut erät	129	-	70 156
Yhteensä	521 285	716 343	3 002 121

Liite 8 KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN VASTAPUOLITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2018

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Yksityiset	Yritykset	- josta PK-yritysvastuut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	117 386	57 459	5 872	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	220 648	-	1 824	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	603	-	-	-
Saamiset laitoksilta	90 356	331	199	-
Saamiset yrityksiltä	698 301	84 751	275 045	120 170
Vähittäissaamiset	696 118	440 633	110 048	83 842
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 425 028	1 949 710	250 176	119 386
Maksukyvyyttömyytilassa olevat vastuut	43 599	14 168	13 792	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 702	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	23 689	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	197 750	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	60 995	-	12 687	-
Muut erät	91 281	-	-	-
Yhteensä	4 669 456	2 547 053	669 644	323 397

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Maatalous	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	7 524	46 532
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	149	218 675
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	603
Saamiset laitoksilta	138	89 688
Saamiset yrityksiltä	265 839	72 666
Vähittäissaamiset	120 507	24 930
Kiinteistövakuudelliset saamiset	183 996	41 145
Maksukyvyyttömyytilassa olevat vastuut	4 588	11 051
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	3 702
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	-	23 689
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	-	197 750
Oman pääoman ehtoiset vastuut	39	48 269
Muut erät	-	91 281
Yhteensä	582 779	869 981

Liite 8 KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN VASTAPUOLITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Yksityiset	Yritykset	- josta PK-yritysvastuut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	108 199	50 056	4 572	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	261 968	-	1 215	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	601	-	-	-
Saamiset laitoksilta	68 742	423	172	-
Saamiset yrityksiltä	682 239	63 434	287 833	120 367
Vähittäissaamiset	662 712	373 607	129 155	86 165
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 303 933	1 856 883	218 004	101 663
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	47 966	17 665	23 628	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 326	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	12 996	-	1 568	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	211 207	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	61 539	-	12 956	-
Muut erät	91 967	-	-	-
Yhteensä	4 517 394	2 362 067	679 103	308 194

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Maatalous	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	3 851	49 721
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	173	260 580
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	601
Saamiset laitoksilta	-	68 147
Saamiset yrityksiltä	273 087	57 885
Vähittäissaamiset	147 733	12 216
Kiinteistövakuudelliset saamiset	192 109	36 937
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	5 760	913
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	3 326
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	-	11 428
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	-	211 207
Oman pääoman ehtoiset vastuut	39	48 544
Muut erät	-	91 967
Yhteensä	622 752	853 471

Liite 9 MERKITYKSELLISTEN LUOTTOVASTUIDEN MAANTIETEELLINEN JAKAANTUMINEN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2018

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Suomi	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	117 386	75 900	41 486
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	220 648	220 648	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	603	-	603
Saamiset laitoksilta	90 356	84 280	6 076
Saamiset yrityksiltä	698 301	670 903	27 399
Vähittäissaamiset	696 118	693 451	2 668
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 425 028	2 421 372	3 656
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	43 599	43 590	9
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 702	3 702	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	23 689	2 016	21 672
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuk- siin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	197 750	185 868	11 881
Oman pääoman ehtoiset vastuut	60 995	55 751	5 244
Muut erät	91 281	91 281	-
Yhteensä	4 669 456	4 548 762	120 695

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Suomi	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	108 199	77 025	31 175
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	261 968	261 912	56
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	601	-	601
Saamiset laitoksilta	68 742	51 136	17 606
Saamiset yrityksiltä	682 239	660 144	22 095
Vähittäissaamiset	662 712	660 726	1 986
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 303 933	2 300 176	3 757
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	47 966	47 923	42
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 326	3 326	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	12 996	1 568	11 428
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuk- siin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	211 207	193 990	17 217
Oman pääoman ehtoiset vastuut	61 539	56 256	5 283
Muut erät	91 967	91 967	-
Yhteensä	4 517 394	4 406 148	111 246

Liite 10 KOKONAISVASTUUARVOT VASTUURYHMITÄIN SUOJAAVIEN VAKUUKSIEN MUKAAN JAETTUNA

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2018

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Rahoitus- vakuudet	Reaali- vakuudet	Takaukset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	117 386	-	-	-	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	220 648	-	-	-	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	603	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	90 356	-	-	-	-
Saamiset yrityksiltä	698 301	4 000	-	24 436	131
Vähittäissaamiset	696 118	8 726	-	132 321	586
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 425 028	-	2 425 028	-	-
Maksukyvyyttömyytilassa olevat vastuut	43 599	202	21 341	1 236	10
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 702	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	23 689	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	197 750	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	60 995	-	-	-	-
Muut erät	91 281	-	-	-	-
Yhteensä	4 669 456	12 928	2 446 370	157 993	728

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	Rahoitus- vakuudet	Reaali- vakuudet	Takaukset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	108 199	-	-	-	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	261 968	-	-	-	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	601	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	68 742	-	-	-	-
Saamiset yrityksiltä	682 239	4 362	-	22 095	181
Vähittäissaamiset	662 712	8 473	-	108 897	450
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 303 933	-	2 303 933	-	-
Maksukyvyyttömyytilassa olevat vastuut	47 966	4	25 354	1 054	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 326	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	12 996	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	211 207	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut	61 539	-	-	-	-
Muut erät	91 967	-	-	-	-
Yhteensä	4 517 394	12 838	2 329 287	132 046	631

Liite 11 VAKAVARAISUUDESSA HYÖDYNNETYT VAKUUDET

Vakavaraisuuslaskennassa hyödynnetään seuraavia EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 määrittelemiä reaalivakuuksia: kiinteistöjä ja huoneiston hallintaan oikeuttavia osakkeita, talletuksia ja arvopapereita. Talletukset ja arvopaperit ovat säännösten tarkoittamia rahoitusvakuuksia. Rahoitusvakuudet on käsitelty kattavan menetelmän mukaisesti ja valvojan määräämiä volatili-teettikorjauksia käyttäen.

Lisäksi luottoriskin standardimenetelmässä hyödynnetään EU:n Vakavaraisuusasetuksen määrittelemiä hyväksytyjä takaajia. Merkittävin yksittäinen takaaja on Suomen valtio. Luottojohdannaisia ei ole hyödynnetty laskennassa. Vakavaraisuuslaskennassa ei ole sovellettu tase-erien tai taseen ulkopuolisten erien netotusta.

Liite 12 VAROJEN SIDONNAISUUDEN ASTE

Varat 31.12.2018

(1 000 euroa)	Sidottujen varojen kirjanpitoarvo	Sidottujen varojen käypä arvo	Sitomattomien varojen kirjanpitoarvo	Sitomattomien varojen käypä arvo
Laitoksen varat	19 392		4 391 950	
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet	-	-	66 825	66 845
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	19 392	19 392	609 415	609 696
Muut varat	-		3 715 710	

Saadut vakuudet 31.12.2018

Pankilla ei ollut 31.12.2018 saatuja sidottuja vakuuksia tai liikkeeseen laskettuja vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita. Pankilla ei myöskään ollut vakuuskäyttöön soveltuvia saatuja vakuuksia tai liikkeeseen laskettuja vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita.

Sidotut varat/saadut vakuudet ja niihin liittyvät velat 31.12.2018

(1 000 euroa)	Vakuussidonnaisia omaisuuseriä vastaan saatu rahoitus (velat), ehdolliset velat tai lainatut arvopaperit	Varat, saadut vakuudet ja vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi vakuuskäytössä olevat katetut joukkolainat ja omaisuusvakuudelliset arvopaperit
Tiettyjen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvo	-	19 392

Tiedot varojen sidonnaisuuden merkityksestä

Pankki on käyttänyt vakuuksina taseeseen kirjattuja arvopapereita kirjanpitoarvoltaan 19 392 tuhatta euroa. Tiedot koskevat tilannetta 31.12.2018.

Varat 31.12.2017

(1 000 euroa)	Sidottujen varojen kirjanpitoarvo	Sidottujen varojen käypä arvo	Sitomattomien varojen kirjanpitoarvo	Sitomattomien varojen käypä arvo
Laitoksen varat	18 524		4 258 687	
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet			282 165	282 235
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	18 524	18 524	439 484	439 484
Muut varat			3 537 038	

Saadut vakuudet 31.12.2017

Pankilla ei ollut 31.12.2017 saatuja sidottuja vakuuksia tai liikkeeseen laskettuja vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita. Pankilla ei myöskään ollut vakuuskäyttöön soveltuvia saatuja vakuuksia tai liikkeeseen laskettuja vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita.

Sidotut varat/saadut vakuudet ja niihin liittyvät velat 31.12.2017

(1 000 euroa)	Vakuussidonnaisia omaisuuseriä vastaan saatu rahoitus (velat), ehdolliset velat tai lainatut arvopaperit	Varat, saadut vakuudet ja vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi vakuuskäytössä olevat katetut joukkolainat ja omaisuusvakuudelliset arvopaperit
Tiettyjen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvo	-	18 524

Tiedot varojen sidonnaisuuden merkityksestä

Pankki on käyttänyt vakuuksina taseeseen kirjattuja arvopapereita kirjanpitoarvoltaan 18 524 tuhatta euroa. Tiedot koskevat tilannetta 31.12.2017.

Liite 13 OPERATIIVISEN RISKIN LASKELMA

Operatiivisen riskin omien varojen vaade 31.12.2018

(1 000 euroa)	2018	2017	2016	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	101 834	109 046	117 625	
Tuottoindikaattori	15 275	16 357	17 644	16 425

Operatiivisen riskin omien varojen vaade 31.12.2017

(1 000 euroa)	2017	2016	2015	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	109 046	117 625	100 821	
Tuottoindikaattori	16 357	17 644	15 123	16 375

Tuottoindikaattori lasketaan EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 mukaisen perusmenetelmän mukaisesti.

Omien varojen vähimmäismäärä = positiivisten vuotuisten tuottoindikaattorien summa / niiden vuosien lukumäärällä, joina tuottoindikaattori on ollut positiivinen.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan sitä tappionvaaraa, joka pankeille saattaa aiheutua riittämättömistä tai puutteellisista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Liite 14 VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

31/12/2018

Vähimmäisomavaraisuusasteen täsmäytys taseeseen		(1 000 euroa)
1	Tilinpäätöksessä julkistettu taseen loppusumma	4 411 342
4	Rahoitusjohdannaisiin liittyvät oikaisut	-
6	Taseen ulkopuolisiin eriin liittyvät oikaisut	83 372
7	Muut oikaisut	-23 622
8	Vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuut	4 471 092

Vähimmäisomavaraisuusasteen julkistaminen		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet)		
1	Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja haltuun uskotut varat, mutta ml vakuudet)	4 399 353
3	Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja haltuun uskotut varat)	4 399 353
Johdannaiset		
4	Johdannaiset: markkina-arvo	420
5	Johdannaiset: korotetun käyvän arvon menetelmä	-
11	Johdannaiset yhteensä	420
Muut taseen ulkopuoliset vastuut		
17	Taseen ulkopuoliset vastuut nimellismäärältään	238 884
18	(Luottovasta-arvokertoimiin liittyvät mukautukset)	-155 512
19	Muut taseen ulkopuoliset vastuut	83 372
Pääoma ja kokonaisvastuut		
20	Ensisijainen pääoma	504 724
21	Kokonaisvastuut	4 471 092
Vähimmäisomavaraisuusaste		
22	Vähimmäisomavaraisuusaste	11,3 %
Siirtymäsäännösten mukaiset valinnat ja taseesta pois otetut fidusiaariset varat		
EU-23	Pääoman määrittämisessä käytetyt siirtymäsäännösten mukaiset valinnat	10 539

Taseen vastuiden jaottelu (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut)		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
EU-1	Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut), joista:	4 399 353
EU-3	Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset vastuut, joista:	4 399 353
EU-4	Katetut joukkovelkakirjat	23 689
EU-5	Valtiovastuiksi katsotut vastuut	468 483
EU-6	Aluehallintojen, kansainvälisten kehityspankkien, kansainvälisten organisaatioiden, julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuut, joita ei katsota valtiovastuiksi	4 717
EU-7	Laitokset	90 325
EU-8	Kiinteistövakuudelliset vastuut	2 370 286
EU-9	Vähittäisvastuut	425 476
EU-10	Saamiset yrityksiltä	630 515
EU-11	Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	32 135
EU-12	Muut vastuut (kuten oman pääoman ehtoiset vastuut ja muut vastuut, jotka eivät koske luottovelvoitetta)	353 727

Liite 14 VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

31/12/2017

Vähimmäisomavaraisuusasteen täsmäytys taseeseen		(1 000 euroa)
1	Tilinpäätöksessä julkistettu taseen loppusumma	4 277 210
4	Rahoitusjohdannaisiin liittyvät oikaisut	75
6	Taseen ulkopuolisiin eriin liittyvät oikaisut	70 816
7	Muut oikaisut	-20 940
8	Vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuut	4 327 162

Vähimmäisomavaraisuusasteen julkistaminen		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet)		
1	Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja haltuun uskotut varat, mutta ml vakuudet)	4 264 897
3	Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja haltuun uskotut varat)	4 264 897
Johdannaiset		
4	Johdannaiset: markkina-arvo	1 644
5	Johdannaiset: korotetun käyvän arvon menetelmä	75
11	Johdannaiset yhteensä	1 719
Muut taseen ulkopuoliset vastuut		
17	Taseen ulkopuoliset vastuut nimellismäärältään	227 468
18	(Luottovasta-arvokertoimiin liittyvät mukautukset)	-156 652
19	Muut taseen ulkopuoliset vastuut	70 816
Pääoma ja kokonaisvastuut		
20	Ensisijainen pääoma	504 674
21	Kokonaisvastuut	4 327 162
Vähimmäisomavaraisuusaste		
22	Vähimmäisomavaraisuusaste	11,7 %
Siirtymäsäännösten mukaiset valinnat ja taseesta pois otetut fidusiaariset varat		
EU-23	Pääoman määrittämisessä käytetyt siirtymäsäännösten mukaiset valinnat	14 941

Taseen vastuiden jaottelu (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut)		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
EU-1	Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut), joista:	4 264 897
EU-3	Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset vastuut, joista:	4 264 897
EU-4	Katetut joukkovelkakirjat	12 996
EU-5	Valtiovastuiksi katsotut vastuut	488 794
EU-6	Aluehallintojen, kansainvälisten kehityspankkien, kansainvälisten organisaatioiden, julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuut, joita ei katsota valtiovastuiksi	4 158
EU-7	Laitokset	67 363
EU-8	Kiinteistövakuudelliset vastuut	2 253 234
EU-9	Vähittäisvastuut	433 971
EU-10	Saamiset yrityksiltä	604 355
EU-11	Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	33 194
EU-12	Muut vastuut (kuten oman pääoman ehtoiset vastuut ja muut vastuut, jotka eivät koske luottovelvoitetta)	366 832

Liite 14 VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Vähimmäisomavaraisuusasteen laadullisten seikkojen ilmoittaminen		
1	Ylivelkaantumisriskin hallintaan käytettävien prosessien kuvaus	Yhteenliittymän ylivelkaantumisriskiä arvioidaan säännöllisellä vähimmäisomavaraisuusasteen seurannalla. Vähimmäisomavaraisuusasteelle ei yhteenliittymässä ole asetettu tavoitetasoa.
2	Kuvaus tekijöistä, jotka ovat vaikuttaneet vähimmäisomavaraisuusasteeseen sinä aikana, johon julkistettu vähimmäisomavaraisuusaste viittaa	Vähimmäisomavaraisuusaste laski 0,4 prosenttiyksikköä edelliseen tilikauteen verrattuna. Lasku johtuu erityisesti yhteenliittymän kokonaisvastuiden kasvusta, johon kiinteistö- vakuudellisten vastuiden ja yritysvastuiden kasvu vaikuttivat eniten.

Liite 15 KAUPANKÄYNTIVARASTON ULKOPUOLISET OSAKEOMISTUKSET

31/12/2018

Osakejakauma (1 000 euroa)	Markkina-arvo	Tasearvo
Listatut osakkeet	3 872	3 872
Listaamattomat osakkeet	60 693	60 673
Yhteensä	64 565	64 545

Osakkeiden hajautettu jakauma (1 000 euroa)	
Listatut osakkeet	3 872
Toiminnalle välttämättömät	57 843
Tytäryhtiö- ja omistusyhteisyritysosakkeet	335
Muut listaamattomat osakkeet	2 495
Yhteensä	64 545

Myyntien voitot ja tappiot (1 000 euroa)	Voitto	Tappio	Yhteensä
Osake/Osuus	235	-462	-227

Osakkeiden käyvän arvon rahasto (1 000 euroa)	EUR	EUR
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)		8 242
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)		-8 028
Käyvän arvon rahaston saldo alku (brutto)		214
- Käyvän arvon lisäykset	384	
- Käyvän arvon vähennykset	-253	
- Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-	
Käyvän arvon rahaston muutokset yhteensä 1.1. - 31.12.2018		131
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)		345

31/12/2017

Osakejakauma (1 000 euroa)	Markkina-arvo	Tasearvo
Listatut osakkeet	3 926	3 926
Listaamattomat osakkeet	60 452	60 431
Yhteensä	64 378	64 357

Osakkeiden hajautettu jakauma (1 000 euroa)	
Listatut osakkeet	3 926
Toiminnalle välttämättömät	56 811
Tytäryhtiö- ja omistusyhteisyritysosakkeet	335
Muut listaamattomat osakkeet	3 285
Yhteensä	64 357

Myyntien voitot ja tappiot (1 000 euroa)	Voitto	Tappio	Yhteensä
Osake/Osuus	10 294	-499	9 794

Osakkeiden käyvän arvon rahasto (1 000 euroa)	EUR	EUR
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2017 (brutto)		9 129
- Käyvän arvon lisäykset	15 218	
- Käyvän arvon vähennykset	-6 786	
- Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-9 319	
Käyvän arvon rahaston muutokset yhteensä 1.1. - 31.12.2017		-887
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2017 (brutto)		8 242

Liite 16 HENKILÖSTÖN PALKITSEMINEN

31/12/2018

Kiinteä palkanosa ja muuttuva palkanosa (1 000 euroa)

Palkansaajaryhmä	Henkilömäärä		Kiinteät palkat ja palkkiot		Muuttuva palkitseminen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Johto	7	6	912	778	0	0
Riskinottajat	94	102	9 958	8 273	364	174
Muu henkilöstö	625	610	21 622	22 095	1 085	970
Yhteensä	726	718	32 493	31 147	1 449	1 144

POP Pankkien yhteenliittymässä ei maksettu riskinottajille aloitusrahoja vuonna 2018. Erärahoja maksettiin vuonna 2018 kolmelle henkilölle yhteensä 151 tuhatta euroa. Erärahoja on määritelty viidelle riskinottajalle. POP Pankkien yhteenliittymässä ei maksettu yli miljoonan euron suuruisia palkkioita vuonna 2018 eikä maksettu sellaisia muuttuvia palkkioita, joiden maksamista tulisi lykätä.

Lähipiirin palkkiot on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 40. Palkitsemista koskevat muut tiedot on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 3 Hallinto- ja ohjausjärjestelmät.